

ԿԵՆԱՑ ՋՈՒՐԸ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ

«Եթէ մէկը ծարաւ է՝ թող ինծի գայ եւ խմէ»
(Յվհ. է. 37)

Տաղաւարի տօնին վերջին հանդիսաւոր օրը, Հրեաները Մերիպայի հրաշքի ջուրին արարողութիւնը կը կատարէին: (1) Այս տօնին մասնաւոր աղօթքներ կ'ըլլային առատ անձրեւ խնդրելու, կը յիշատակուէր ջուրին հրաշքը անապատին մէջ (Տես Ելց. Ժէ. 1-7): Քահանայ մըն ալ Մովսէսի նման ժայռին գարնելով կ'ըսէր.

«Եւ ուրախութեամբ ջուր պիտի փաշէ՛
«փրկութեան աղբիւրներէն» (Ես. ԺԲ. 3):

Եւ այս ծիսակատարութեան մեսիական նշանակութիւն մըն ալ կու տային: Ուստի Յիսուս այս առիթէն օգտուելով՝ կ'աղաղակէր եւ կ'ըսէր.

«Եթէ մէկը ծարաւ է՝ թող ինծի գայ խմէ.
«Ան որ ինծի կը հաւատայ, Գրքի խօսքին համաձայն,

«անոր ծոցէն կենդանի ջուրի գետեր պիտի հոսին»

(Յովհ. է. 37-39):

Սակայն որո՞նք են այդ ծարաւ հոգիները.- Անոնք են որոնք այլեւս զգուած եւ պժգացած են այս աշխարհի ունայն, սնոտի հաւոյամոլութիւններէն, խաբկանքներէն եւ կեանքի ամէն տեսակի դառնութիւններէն: Արդարեւ, Քրիստոսի այս կանչին, աղաղակին արձագանքը կը

լսուի այսպիսի արդարութեան ծարաւ հոգիներէն:

Ա. ՋՈՒՐԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱՆԻՇՆԵՐԸ ՍԲ. ԳՐՈՑ ՄԷՋ.

ա.- Ջուրը կը խորհրդանշէ Սբ. Հոգին: Սբ. Գրքին մէջ, երբ ջուրին մասին կը խօսուի, յաճախ ակնարկութիւն մը պիտի ըլլայ Սբ. Հոգիին մասին ուղղակի կամ անուղղակի ձեւով: Այսպէս, աշխարհի ստեղծագործութեան սկիզբը, երբ երկիրը ջուրով պատած էր «Աստուծոյ Հոգին ջուրերուն վրայ կը շրջէր» (Մնդ. Ա. 2): Ուստի ուր ջուր կայ՝ այն տեղ կենդանութիւն ալ կ'ըլլայ: (2)

բ.- Յիսուսի Մկրտութիւնը եւ Սբ. Հոգին.- Աւետարանին սկիզբը, այսինքն՝

Քրիստոսով փրկագործութեան Նոր Շրջանը, Սբ. Հոգին է որ աղանակերպ Յորդանանու գետին վրայ կ'իջնէ: «Եւ Յիսուս ջուրէն դուրս ելլելուն պահուն՝ Հոգին աղանիկի նման կ'իջնէր իր վրայ» (Մրկ. Ա. 9-10)

գ.- Յիսուս եւ Սամարուհին (Յվհ. Դ. 5-25):

Երբ Յիսուս Սամարիայի Սիւֆար փաղաքը եկաւ, նամբորդութենէն յոգնած՝ նստաւ ջրհորի փովը: Մինչ այդ Սամարուհի մը եկաւ ջուր փաշելու:

(1) Տես մեր գրութիւնը «ԿԵՆԱՑ ՋՈՒՐԸ», ՍԻՈՆ ամսագիր, Երուսաղէմ, 1995, թիւ 4-5-6, էջ 128:

(2) Այսօր, գիտական աշխարհը, ի մասնաւորի աստղագէտները, ինչ հսկայ գումարներ կը վատնեն գտնելու համար թէ՛ արդեօք արբանեակներու վրայ ջուր կայ, եթէ կայ՝ ուրեմն կենդանութիւն ալ պէտք է ըլլայ: Եթէ օր մը գտնեն՝ ասով փաստած պիտի ըլլան թէ՛ Աստուած ոչ միայն մեր երկրագունդին վրայ ստեղծած է կենդանութիւնը այլ՝ միւս արբանեակներու վրան ալ:

Յիսուս ըսաւ կնոջ. «Ջուր տուր ինծի խմելու»: Երբ կինը շուարած՝ կը տատամսէր ջուրը տալու, Յիսուս շարունակեց. «Եթէ գիտնայիր Աստուծոյ պարգեւը, ով է ան որ քեզի կ'ըսէ. Ջուր տուր ինծի, գուցէ դուն անկէ խնդրէիր եւ քեզի տար կենդանի ջուրը»: Յիսուս ասով կ'իմացներ Սր. Հոգիին մասին: Երբ Սամարուհին հասկցաւ թէ իր հետ խօսողը մարգարէ մըն է՝ հարց տուաւ իրեն ըսելով. «Մեր հայրերը այս Գարիգիմ լեռան վրայ երկրպագութիւն ըրին, իսկ դու՛ Հրեաներդ կ'ըսէ՛ք՝ թէ միայն Երուսաղէմ է այն տեղը, ուր պէտք է երկրպագութիւն ընել: Յիսուս պատասխանեց. Հաւատ՛ա ինծի, ով կին, արդէն եկած է ժամանակը որ ճշմարիտ երկրպագուները պիտի պաշտեն Հայրը հոգիով եւ ճշմարտութեամբ»: Եւ նոր Տաճարը, ոչ Երուսաղէմի մէջ է, ոչ ալ Գարիգիմ լեռան վրայ, այլ՝ նոյնինքն Քրիստոս, որով պիտի իրականանայ պաշտամունքը Հոգիով եւ ճշմարտութեամբ եւ ծարաւ հոգիները պիտի յագեցնան Սր. Հոգիին անմահական կենաց ջուրով (Տես Յվհ. Դ. 5-25): Ասոր համար, Մարգարէները Սր. Հոգին ջուրի նմանցնելով կ'աւետէին. «Ժարաւին վրայ ջուր պիտի թափեմ. «Քու սերունդիդ վրայ իմ Հոգիս պիտի թափեմ» (Ես. ԽԴ. 3), եւ (Յովէլ. Բ. 28, Ջաֆ. ԺԴ. 8, եւ այլն): Այսպիսի օրինակներ բազում են Սր. Գրոց մէջ:

Բ.- ՋՈՒՐՈՎ ՆՈՐ ԾՆՈՒՆԴ ԿԱՄ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀ

Յիսուս ըսաւ Նիկողեմոսին. «Եթէ մարդ մը ջուրէն եւ Սր. Հոգիէն չծնի՝

չկրնար Աստուծոյ արքայութիւնը մտնել» (Յվհ. Գ. 3):

Որովհետեւ մկրտութեան արարողութեան մէջ, երախան երբ կը մկրտուի «յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբով» ջուրով կը մաքրուի սկզբնական կամ աղամական մեղքէն եւ Սր. Հոգիով կը սրբուի եւ կ'ընդունի Հօր Աստուծոյ որդեգրութիւնը, կը դառնայ ժառանգակից Քրիստոսի եւ տաճար Հոգւոյն Սրբոյ:

Ասոր համար քոյոր Առաքելական հին Եկեղեցիները (Կաթողիկէ, Օրթոթոքս, Հայ, Ասորի, Ղպտի եւ Մալապար) մկրտութիւնը իրեն խորհուրդ կ'ընդունին, իսկ նոր Եկեղեցիները (Յ) իբրեւ պարզ՝ վարդապետութիւն: Ասոր համար մէկը կրնայ մինչեւ իսկ պատուելի ձեռնադրուիլ առանց մկրտուած ըլլալու:

Գ. ՋՈՒՐՈՎ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ՀՐԱՇՔՆԵՐ ա.- Կանայի հարսանիքին գինին (Յվհ. Բ. 1-11):

Յիսուս իր առաջին հրաշքը կատարեց ջուրի վրայ, Կանայի հարսանիքին: Յիսուս հարսանիքի մը հրաւիրուած էր եւ իր մայրն ալ այնտեղ էր: Խրախնամքի ամենէն տաճուկ ուրախութեան եւ մեծ խանդավառութեան պահուն, յանկարծ գինին պակսեցաւ: Տիրամայրը ճարահատ դիմեց Յիսուսին ըսելով. Գինի չունին: Նախ՝ Յիսուս առարկեց թէ՛ իր ժամանակը դեռ հասած չէ: Բայց Աստուածամայրը Սր. Հոգիով լեցուած ըլլալով՝ ըսաւ սպասաւորներուն. Ինչ որ ըսէ ձեզի՝ ըրէ՛ք: Եւ ասիկա եղաւ Յիսուսի առաջին հրաշքը ջուրով, Սր. Հոգիին զօրութեամբ եւ Աստուածամօր

(Յ) Նոր Եկեղեցի կը հասկնանք այն Եկեղեցիները, որոնք երեւան եկան ԺԶ դարուն, Մարթին Լուտերի շարժման հետեւանքով: Այս շարժումին պատմական անունն է Բարեկարգութիւն (Reformation), իսկ անկէ յառաջ եկած Նոր Եկեղեցիներու համախմբութիւնը՝ Բողոքականութիւն:

քարեխօսութեամբը:

բ.- Ի ծնէ կոյրին բժշկութիւնը (Յվհ. Թ. 1-11):

Երուսաղէմի մէջ, Յիսուս հանդիպեցաւ ի ծնէ կոյրի մը: Ջայն բժշկելու համար նախ՝ թաւ գետինը եւ թուփով կաւ շինեց եւ այդ կաւը կոյրին աչքերուն վրայ ծեփեց. եւ ապա՝ դրկեց զինք Սելովամի աւագանը լուացուելու համար: Ան լուացուելով ահա կը տեսնէր:

Եկեղեցւոյ Ս. Հայրերը այս հրաշխին մէջ կը տեսնեն պատկերը՝ թէ ինչպէս Քրիստոս հոգիներու մէջ կը ներգործէ մկրտութեան աւագանի ջուրով: գ.- Նմանապէս, Նէեման Ասորի բորոտին բժշկութեան պատմութիւնը, որ կատարուեցաւ, Յորդանանու գետին ջուրովը (Տես Դ. Թագ. Ե. 1-14): Ասոր նման շատ են օրինակները Սր. Գրոց մէջ:

Դ.- ՋՈՒՐԸ՝ ՍԿԻԶԲ ԵՒ ՎԱԽՃԱՆ ՍԲ. ԳՐՈՑ ՄԷՋ

ա.- Սուրբ Հոգիին դատաստանը (Յվհ. ԺԶ. 8-11):

Վերջին ընթրիքին, Յիսուս խօսեցաւ իր աշակերտներուն Սր. Հոգիին մասին. «Երբ Սր. Հոգին գայ՝ պիտի յանդիմանէ աշխարհը մեղքի համար, արդարութեան համար եւ դատաստանի համար»:

բ.- Սր. Հոգին պիտի դատապարտէ աշխարհը մեղքի համար՝ չբեղեղելով (Ծննդ. է. 17): Աշխարհի ստեղծագործութենէն ետք, մարդիկ բազմացան երկրի վրայ, իրենց գործերով երկիրը ապականեցաւ: Տէրը երկրի վրայ մարդ ստեղծելուն զոյգաց: Բացի Նոյէն, որ Տիրոջ առջեւ շնորհիք գտաւ, որովհետեւ ան Աստուծոյ հետ փախեց: Այսպէս, Նոյ Աստուծոյ հրամանով տապան մը շինեց, որուն մէջ ապաստանելով, թէ՛ ինքը, իր ընտանիքը եւ թէ աշխարհի ամէն տեսակի

կենդանիներէն եւ թռչուններէն զոյգ զոյգ ազատուեցան (Տես. Ծննդ. Զ-Թ.): Մեղաւորները ջուրին մէջ խեղդուեցան, իսկ արդարները ջուրի երեսը մնալով՝ ազատուեցան:

գ.- Փարաւոնին գօրքը կը խորտակուի Կարմիր ծովուն մէջ (Ելց. ԺԴ. 23): Իսրայէլի Որդիները եգիպտոսէն, գերութեան երկրէն դուրս ելան Աւետեաց երկիրը երթալու, Փարաւոնին հրամանով: Բայց յետոյ ան զոյգաց թողած ըլլալուն համար, ուստի անոնց ետեւէն իր գօրքը դրկեց: Երբ Իսրայէլացիները տեսան Փարաւոնին գօրքը՝ խիստ շատ վախցան եւ աղաղակեցին Տիրոջ: Բայց Աստուծոյ հրամանով Մովսէս իր գաւազանը ծովուն վրայ երկնցուց, եւ ծովը ցամաք ըրաւ եւ ջուրերը ճեղքուեցան: Իսրայէլի Որդիները ծովուն մէջէն ցամաքով փախցին. ջուրերը աջ կողմէն եւ ձախ կողմէն պարիսպներ եղան (Տես. Ելց. ԺԴ. 15-21):

Իսկ Փարաւոնին գօրքը կը հետեւէր Իսրայէլացիներուն: Մովսէս դարձեալ իր գաւազանը երկնցուց՝ ջուրերը ետ դարձան եւ ծածկեցին գօրքը եւ անոնք խեղդուեցան ծովուն մէջ: Այսպէս, Իսրայէլի Որդիները ազատեցան եգիպտացիներուն ձեռքէն (Տես Ելց. ԺԴ. 27-30):

Ե.- ՍԲ. ՀՈԳԻԻՆ ՎԵՐՋԻՆ ՀՐԱԽԷՐԸ ԿԵՆԱՑ ՋՈՒՐԻՆ (Յյտ. ԻԲ. 17)

Աստուածաշունչը կը բաղկանայ 66 գիրքերէ, առաջին գիրքը «Ծննդոց»ն է, իսկ վերջինը՝ «Յայտնութիւն» գիրքը: Առաջին գրքին մէջ տեսանք թէ՛ «Աստուծոյ Հոգին ջուրերուն վրայ կը շրջէր», իսկ վերջին գրքին մէջ, իր վերջին գլուխին եւ վերջին համարով կը հրաւիրէ մարդիկը այդ ջուրերուն: «Հոգին եւ հարսը կ'ըսեն. Եկու՛ր, ով որ ծարաւ է թող գայ եւ ով որ կ'ուզէ, թող առնէ ձրի՝ կենաց ջուրէն» (Յյտ. ԻԲ. 17):

Այսօր, Ձիրդ դարուն սկիզբը, մարդկությունը աւելի քան երբեք պէտք ունի Կենաց Ջուրին, յագեցնելու համար իրենց ծարաւ հոգիները: Որովհետեւ մարդիկ աւելի քան եւս չարացած եւ մոլեգնած վիճակ մը ունին իրենց անձնական եւ ընկերային կեանքին մէջ: Օր մը չկայ որ չկարդանք կամ չտեսնենք ահռելի ռերագործութիւններ, սպաննութիւն եւ քստմնելի գայրակողութիւններ, մինչեւ իսկ եկեղեցիներուն մէջ: Հաւատացեալ ժողովուրդը շուարած

վիճակ մը ունի, եւ չի գիտեր այլեւս որո՞ւ պէտք է դիմէ: Եկեղեցին է խաղաղութեան միակ նաւահանգիստը փոթորկալից ծովուն դիմաց: Իսկ եթէ ան ալ սկսի քանդուի՞լ...: Որովհետեւ գրուած է. «Մինչեւ իսկ ընտրեալները (եկեղեցականները) պիտի մոլորեցնեն: «Մի՛ խռովի՛ք, վասն զի ասոնք պիտի ըլլան, քայց դեռ վախճանը չէ հասած» (Մրկ. ԺԳ. 7): Ասոր համար որքա՞ն կարօտը եւ պէտքը ունինք Սբ. Հոգիին հրաւերին. «Ո՛վ ծարաւ հոգիներ, եկէ՛ք՝ Կենաց Ջուրէն խմեցէ՛ք. Ամէն»:

ՎԱԶԷ Ծ. ՎՐԴ. ԻԳՆԱՏԻՈՍԵԱՆ

ԹՈՂ ՀԱՐՑՆԵՆ ԹԷ ԻՆՉՈՒ ԳՈՅՈՒԹԻՒՆ ՉՈՒՆԻ

Հոռվմի երեւելի քաղաքագէտներէն՝ Քաթօն՝ կը խուսափէր պատիւներէ եւ չէր սիրէր լսել իր անձին ու գործերուն մասին փաղաքշական խօսքեր:

Օր մը հիացողներու հոյլ մը մօտեցաւ ու հարցուց իրեն,

- Բոլոր Հոռվմի քաղաքագէտները իրենց արձանները կանգնած են շուկաներու եւ հրապարակներու վրայ, ինչո՞ւ չես ուզեր, որ քուկդ ալ կանգնեն:

Եւ Քաթօն հետեւեալ իմաստուն պատասխանը տուաւ,

- Կը նախընտրեմ որ յաջորդ բոլոր սերունդները հարցնեն, թէ ինչո՞ւ իմ արձանս գոյութիւն չունի, քան թէ ըսեն, թէ ինչո՞ւ գոյութիւն ունի:

«Մանրավէպեր»

Վարդան Ա. Քինյ. Տիպկեղեան